

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความหมายแนวคิด ที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ส่วนที่ 2 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะ และ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2.1 ความหมาย แนวคิด ที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นกระบวนการที่ทำให้สามารถสรุปข้อความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของปัญหา เกิดเป็นแนวคิดทฤษฎีหรือองค์ความรู้ใหม่ที่แตกต่างไปจากผลงานวิจัยเดิม การสังเคราะห์งานวิจัยจะนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อสรุปที่ชัดเจน กว้างขวาง และลุ่มลึก ปัจจุบันการสังเคราะห์งานวิจัยได้รับความสนใจจากนักวิจัยเป็นจำนวนมาก และได้พยายามพัฒนาการสังเคราะห์ ให้มีระบบเชื่อถือได้มีความเที่ยงตรงเพื่อให้ได้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้งนำผลการวิจัยไปสร้างความเจริญให้แก่สังคมอย่างแท้จริง

ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

สุวิมล (2545: 60) การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึงกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่าง ๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่ กระจัดกระจายให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติ

นงลักษณ์ และคณะ (2552: 130) การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง เทคนิควิธีการ วิจัยตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำผลการวิจัยจากหลาย ๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็น ปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ ทำให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการซึ่งมีลักษณะที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่องให้ข้อค้นพบแต่ละมุมของปรากฏการณ์ที่นักวิจัยต้องการศึกษาและเมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความกว้างขวางและลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง

ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยจึงหมายถึง ระเบียบวิธีที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาคำตอบให้กับปัญหาการวิจัยโดยทำการรวบรวมงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาใดปัญหาหนึ่งมาแล้ว วิเคราะห์เพื่อ

หาข้อสรุปที่มีความชัดเจนและตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ เป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญ และความจำเป็นของการสังเคราะห์งานวิจัย

1. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ (Nature of Science) องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขาต้องมีการรวบรวมสะสมองค์ความรู้ในอดีต การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ จึงเป็นการวิจัยที่มีฐานองค์ความรู้ในอดีต และนักวิจัยต้องสามารถบ่งบอกได้ว่า การวิจัยที่ทำใหม่จะมีส่วนสร้างองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมได้อย่างไร หากนักวิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยในอดีตไว้ด้วยวิธีการมีระบบ นักวิจัยรุ่นหลังย่อม สามารถนำผลการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นมาเป็นฐานและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ด้วย ระบบเดียวกันโดยไม่ต้องตั้งต้นศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยตั้งแต่เรื่องแรกด้วยเหตุนี้ นักวิจัยในศาสตร์ ทุกสาขา โดยเฉพาะทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ จึงพยายามพัฒนาวิธีการสังเคราะห์ งานวิจัยให้เป็นวิธีการที่มีระบบ มีความเป็นปรนัยที่นักวิจัยจะสังเคราะห์วิจัยได้ตรงกัน

2. ปริมาณงานวิจัยที่เพิ่มมากขึ้น วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย โดยใช้การปริทัศน์แบบพรรณนาที่เป็นวิธีดั้งเดิมนั้นเป็นวิธีการใช้ได้สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีจำนวนไม่มาก แต่ในปัจจุบันมีปริมาณงานวิจัยมีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ก้าวหน้าทำให้นักวิจัย สามารถสืบค้นและจัดหารายงานวิจัยสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ปัจจุบันสถาบันการศึกษาหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและมีการทำวิจัยมากขึ้นเพื่อนำผลไปใช้ ในการวางแผน ปรับปรุงงานด้านต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยนักศึกษา จึงส่งผลให้งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาในปัญหาเดียวกันอาจแตกต่างกันเรื่องของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการวิจัยผลการวิจัยจึงมีทั้งสอดคล้อง หรือขัดแย้งกัน จึงทำให้ผู้วิจัยที่ต้องการทำวิจัยสืบเนื่อง หรือนำผลการวิจัยไปใช้ไม่สามารถหาข้อมูลได้ จึงจำเป็นต้องหาวิธีที่เหมาะสมเพื่อสังเคราะห์ข้อสรุปจากงานวิจัยที่มีอยู่

3. ความต้องการผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ชัดเจน ความต้องการผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ชัดเจนก็เป็นความจำเป็นสำหรับนักวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์มากกว่านักวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ในขณะที่นักวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพศึกษาปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมของวัตถุสิ่งของ เช่น รูปทรงขนาด ความกว้าง ยาว สูง ปริมาตร ซึ่งสามารถวัดได้อย่างเที่ยงตรงและเชื่อมั่นสูง นักวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ศึกษาปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ความคิดเห็น จิต ลักษณะของมนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นตัวแปรแฝงที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง ต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดจากประเภท ลักษณะ และความถี่ของพฤติกรรมที่แสดงออก ถึงแม้จะมีทฤษฎีทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์จำนวนมากที่ช่วยอธิบายโครงสร้างส่วนประกอบของตัวแปรตลอดจนสาเหตุและผลที่เกิดจากตัวแปรนั้นๆแล้วก็ตาม แต่การวัดตัวแปรแฝงดังกล่าวในงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ยังมีเครื่องมือวัด มาตรฐานวัด และหน่วยที่ใช้แตกต่างกัน จึงต้องมีการสังเคราะห์ ผลการวิจัยเพื่อหาข้อสรุป จึงค่อนข้างยุ่งยากเมื่อใช้วิธีการสังเคราะห์แบบเดิม จึงเกิดความพยายามพัฒนาวิธีการสังเคราะห์ที่มีการปรับให้ผลงานแต่ละเรื่องมีหน่วยวัดเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อความสะดวกในการสังเคราะห์ เพื่อให้ผลการสังเคราะห์ที่ชัดเจน

4. ข้อบกพร่องในการสังเคราะห์งานวิจัยแบบเดิม การสังเคราะห์งานวิจัยแบบเดิมโดยการปริทัศน์แบบพรรณนาเป็นวิธีการที่ได้รับคำวิจารณ์ว่ามีข้อบกพร่องมากในการสังเคราะห์งานวิจัย ดังนี้

4.1 นักวิจัยไม่ได้ศึกษา หรือไม่ได้อ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างพิถีพิถันแต่ลงความเห็นสรุปโดยไม่อิงผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

4.2 จากฐานข้อมูลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด นักวิจัยส่วนใหญ่เลือกงานวิจัยมาสังเคราะห์เพียงบางส่วน โดยไม่ให้รายละเอียดว่าใช้วิธีการเลือกงานวิจัยแบบใด และใช้เกณฑ์อะไรในการเลือกข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากความไม่มีระบบในการเลือกงานวิจัย อาจมีผลทำให้เกิดความลำเอียงในการสังเคราะห์งานวิจัยได้

4.3 ในการสังเคราะห์งานวิจัย นักวิจัยนำผลการวิเคราะห์แบบหยาบๆ ในการวิจัยมาสังเคราะห์และทำให้ได้ผลการสังเคราะห์ที่คลาดเคลื่อน

4.4 เมื่องานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ให้ผลงานวิจัยที่ขัดแย้งกัน ตามหลักการสังเคราะห์งานวิจัยที่ดี นักวิจัยต้องรายงานว่าผลการวิจัยที่ต่างกันนั้นเป็นเพราะงานวิจัยมีคุณลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

4.5 กระบวนการดำเนินงานในการสังเคราะห์งานวิจัยไม่ชัดเจนและไม่มีรูปแบบที่จะสร้างความมั่นใจให้ผู้อ่านเชื่อมั่นว่าผลการสังเคราะห์งานวิจัยมีความตรงและเชื่อถือได้นักวิจัย ไม่ได้ให้รายละเอียดของแนวทางการดำเนินงาน และวิธีที่ใช้ในการสังเคราะห์ไว้

สรุปได้ว่า วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยที่ใช้ในการปริทัศน์งานวิจัยสาขาสังคมศาสตร์เป็นวิธีการที่ขึ้นอยู่กับนักวิจัยผู้ทำการสังเคราะห์ เพราะนักวิจัยตัดสินใจใช้รูปแบบตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม และใช้รูปแบบตามความคิดของตนเอง อันตรายจากการใช้วิธีที่ต่างกันในการสังเคราะห์งานวิจัยจะมีมากสำหรับการเสริมสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ สำหรับข้อบกพร่องที่พบในวงการวิจัยในบริบทของไทยมี 2 ประเด็นคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย และการรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแบบอย่างนักวิจัยรุ่นก่อน และประเด็นที่ 2 นักศึกษาที่ทำงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์หรือปริญญาโทมักจะมีแบบอย่างการสังเคราะห์งานวิจัยในส่วนที่เป็นรายงานหัวข้อ มักจะเสนอรายงานวิจัยแต่ละเรื่องแยกขาดจากกันเป็นตอนๆ แต่ไม่มีการสังเคราะห์ ไม่มีการสรุปผลแต่อย่างใด

ดังนั้นความสำคัญ และความจำเป็นที่กล่าวมาทั้ง 4 ประการ จึงเป็นทำให้มีการพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้มีระบบ มีแบบแผน และมีความเป็นปรนัยมากขึ้น การนำวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยใหม่ๆ เข้ามาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และใช้ประโยชน์ในการปริทัศน์งานวิจัย น่าจะทำให้องค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ได้พัฒนามากยิ่งขึ้น (นงลักษณ์, 2542)

ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ หรือเชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) ด้วย วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ใช้ได้กับการสังเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มักเป็นวิธี

ของนักวิจัยเชิงคุณภาพ นิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือบทที่ 2 ของรายงานการวิจัย (Review of literature)

2. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิमान นักสังเคราะห์จะใช้วิธีการที่มีระบบ ความรู้ หลักการ และระเบียบวิธีทางสถิติวิเคราะห์ ผลการวิจัย เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นวัตถุประสงค์ หรือข้อยุติของการหาคำตอบ งานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีผลการวิจัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธีทางสถิติได้ การสังเคราะห์ประเภทนี้จะแก้ปัญหาการสังเคราะห์ หรือสรุปผลงานวิจัยที่ตอบปัญหาเดียวกัน แต่ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและขัดแย้งกัน จึงใช้วิธีการทางสถิติที่เชื่อถือได้มาวิเคราะห์ การวิเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลวิเคราะห์ หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน หรือการวิจัยงานวิจัย (อุทุมพร, 2531) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยประเภททดลอง และสหสัมพันธ์ จึงมักใช้สถิติต่าง ๆ มาวิเคราะห์ โดยเน้นการสร้างดัชนีมาตรฐานจากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง

ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากวิจัยทั่ว ๆ ไป ที่ลักษณะข้อมูล และวิธีการ วิเคราะห์ ข้อมูล สำหรับการวิจัยทั่ว ๆ ไป เป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่ นักวิจัยรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร แต่ข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยคือ รายงาน การวิจัยจำนวนหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทั่วๆ ไปนักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยาย หรืออนุมานให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับประชากร ส่วนในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นเนื่องจากข้อมูลคือ งานวิจัยหลาย ๆ เรื่องแต่ละเรื่องใช้มาตรวัดตัวแปร แบบแผน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่างกัน รวมทั้งผลการวิจัยมีทั้งที่สอดคล้องกันและแตกต่างกันบ้าง ขัดแย้งกันบ้าง ดังนั้นการวิเคราะห์งานวิจัย จึงต้องสร้างมาตรฐานกลางจากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อน เพื่อปรับงานวิจัยทั้งหมดให้เป็นหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์หาข้อสรุปสุดท้ายสำหรับประชากร (นงลักษณ์, 2542)

กิจกรรมในการสังเคราะห์งานวิจัยดำเนินการได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. การสังเคราะห์การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของการตอบปัญหาการวิจัย การกำหนดสมมติฐานการวิจัย หรือการกำหนดแบบแผนการวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยในลักษณะนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลของการสังเคราะห์ไว้ในรายงานการวิจัยในบทที่ว่าด้วยเรื่องเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการวิจัยเต็มรูปแบบเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป แต่แตกต่างกันตรงที่ข้อมูลของการสังเคราะห์งานวิจัยจะมาจากรายงานการวิจัย โดยมีลักษณะคล้ายกับวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ

3. เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยจะสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยนั้นๆ มาก่อน การดำเนินการทดลองแล้วนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์ผนวกเข้ากับการวิจัยของตนเอง แล้วจึงสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยมีหน่วยการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นอีกหน่วยหนึ่งการเสนอรายงาน

ดังนั้น ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยคือ เป้าหมายในที่เน้นการรวบรวม และบูรณาการผลงานวิจัยจากหลาย ๆ เรื่องมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยมีประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างเป็นรายงานการวิจัยในปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นได้ทั้งในการ วิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์เชิงปริมาณ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและแบบแผนของงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์การกำหนดคำถามการวิจัยที่ชัดเจน การคัดเลือกรายงานวิจัย และการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ จึงเป็นลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

วิธีการของสังเคราะห์งานวิจัย

หากจำแนกการสังเคราะห์งานวิจัยเป็น 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ มีวิธีการสังเคราะห์งานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาว่าผู้สังเคราะห์จะต้องสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ผู้สังเคราะห์ต้องสรุปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของผลการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่ใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะนักวิจัยทางประวัติศาสตร์และมานุษยวิทยาใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนนักวิจัยทั่วไปนิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์อภิมานหรือวิธีวิเคราะห์เมตต้า (Meta-analysis) ตามแนวคิดของ Glass ซึ่ง (อุทุมพร, 2531) กล่าวสรุปไว้ดังนี้ว่า

- 2.1 เน้นที่ขนาดของผล (Effect size) มากกว่าเน้นความมีนัยสำคัญ

- 2.2 สถิติที่ใช้หาขนาดของผลคือ ค่าขนาดของผลในงานวิจัยเชิงทดลองและค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน สำหรับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นกระบวนการที่มีความละเอียด ซับซ้อนในการดำเนินการ ผู้วิจัยจึงควรมีการลำดับขั้นตอน และวางแผนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด นงลักษณ์ (2542) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไป ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการวิจัยซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการวิจัยอย่างน้อย 2 ราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยนั้นต้องมีคุณค่า น่าสนใจ และยังไม่มีคำตอบแน่ชัด มักจะเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวจึงเหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาวิจัยแล้ว ผู้วิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน โดยศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน และสมมุติฐานการวิจัย

ขั้นที่ 3 การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย ผู้วิจัยต้องค้นคว้าและเสาะหางานวิจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้ โดยศึกษา ตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียดมีเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการรวบรวมผลของการวิจัยนั้นใช้วิธีการจดบันทึก ถ่ายเอกสาร หรือกรอกแบบฟอร์มก็ได้

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่มีการจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมดเพื่อ สังเคราะห์หาข้อสรุป จากนั้นจึงแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ขั้นที่ 5 การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย จะมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่ว ๆ ไป โดยจะต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งข้อสรุปข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน

สำหรับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยจะต้องสรุปเป็นประเด็นหลักของผลการวิจัยในแต่ละเรื่อง และบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์ และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องสรุปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของผลการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่สามารถใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยเชิงปริมาณได้

2.2 แนวคิดการจัดการขยะ

ความหมายของขยะมูลฝอย

ขยะหรือขยะมูลฝอย (Refuse or Solid Waste) หมายถึง ของเสียที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งอาจจะมีความขึ้นปะปนมาด้วยจำนวนหนึ่ง ขยะที่เกิดขึ้นจากอาคารที่พักอาศัย สถานที่ทำการ โรงงาน อุตสาหกรรม หรือ ตลาดสดก็ตามจะมีปริมาณและลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยปกติแล้ววัตถุต่างๆ ที่ถูกทิ้งมาในรูปของขยะนั้น จะมีทั้งอินทรีย์และอนินทรีย์สาร สารวัตถุต่าง ๆ เหล่านี้บางชิ้นสลายได้ด้วยจุลินทรีย์ในเวลาอันรวดเร็ว โดยเฉพาะพวก เศษอาหาร เศษพืชผัก แต่บางชนิดก็สามารถย่อยสลายได้เลย เช่น พลาสติก เศษแก้ว เป็นต้น ขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ขากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และ หมายรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือคร้วเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของ โรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดได้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ. แนวทางและ ข้อกำหนดเบื้องต้น การลดและใช้ประโยชน์ ขยะมูลฝอย. กรุงเทพมหานคร: 2548)

มิศรา สามารถ และรักกิจ ศรีสรินทร์ (2540, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า “มูลฝอย” หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษสินค้า ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ และของเสียต่าง ๆ ที่ปนเปื้อนด้วย สารพิษหรือสารอันตราย ซึ่งเก็บกวาดได้จากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ โดยทั่วไปคำว่า มูลฝอย (Solid Waste) มีความหมายครอบคลุมกว้างขวางซึ่งอาจหมายถึงและรวมความ ถึงของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์หรือกระบวนการผลิตทางการเกษตรและการอุตสาหกรรมเช่น มูล

ฝอยในชุมชน (Municipal Solid Waste) มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waste) มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste) เป็นต้น โดยมูลฝอยชุมชนจะครอบคลุมไปถึงมูลฝอยที่ถูกปล่อยทิ้งมาจากบ้านพักอาศัยสถาน ประกอบธุรกิจการค้าสถานที่ราชการต่างๆที่อยู่ในเขตชุมชนนั้นๆ

ฉัฐกร ชูเกียรติ (2548 : 45) ได้สรุปความหมายของขยะมูลฝอยว่า หมายถึง สิ่งที่เราไม่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นของแข็งหรือของอ่อน เศษกระดาษ เศษผ้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นๆ

กัญญา จาอ้าย (2549 : 6) ได้อธิบายความหมายของขยะมูลฝอย ว่าเป็นเศษซากของที่ใช้แล้ว ขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนมาจากบ้านเรือน ตลาดเป็นส่วนใหญ่ ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันประกอบด้วย เศษอาหาร เศษกระดาษ เศษแก้ว พลาสติก เศษดิน เศษผ้า ถ่านไฟฉาย กระจังสเปรย์ ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์รวมตลอดถึงวัตถุอื่นๆ

บวร มูลสระคู (2549 : 29) ได้ให้ความหมายของขยะมูลฝอยว่า ขยะหมายความรวมว่า เศษสิ่งต่างๆที่เหลือใช้จากกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อไปได้และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

จรงค์ วงษ์สิงห์ (2549 : 40) ได้สรุปความหมายของขยะมูลฝอยว่า หมายถึงเศษสิ่งต่างๆที่เหลือใช้จากกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อไปได้และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ และเศษวัสดุที่ทิ้งแล้วจากบ้านเรือนที่พักอาศัยสถานที่ต่างๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาด และโรงงานอุตสาหกรรม

กล่าวโดยสรุปแล้ว ขยะมูลฝอย หมายถึง บรรดาสิ่งของต่างๆที่เจ้าของได้นำไปทิ้งโดยต้องการใช้หรือเก็บไว้แล้ว และยังรวมถึงเศษสิ่งของต่างๆที่เหลือใช้จากการทำกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อไปได้ และไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้ ตลอดจน ถัง ซากสัตว์ ฝุ่นละออง และเศษวัสดุที่นำไปทิ้งจากบ้านเรือนที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน ต่างๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาด และโรงงานอุตสาหกรรม

ประเภทของขยะมูลฝอย

โดยทั่วไปแล้วขยะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยที่ย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ

- ขยะรีไซเคิล หรือขยะที่สามารถนำไปขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อโลหะ

- ขยะติดเชื้อและขยะอันตราย (hazardous waste) เป็นขยะจากสถานพยาบาลหรืออื่นๆ ซึ่งต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ ได้แก่ วัสดุที่ผ่านการใช้ในโรงพยาบาล แบตเตอรี่ กระจังสี พลาสติก ฟิล์มถ่ายรูป ถ่านไฟฉาย เป็นต้น การกำจัดขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลจะทำลายโดยการเผาในเตาเผา ส่วนขยะอันตรายอื่น ๆ ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง

- ขยะทั่วไป หรือขยะมูลฝอยทั่วไป คือ ประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าสำหรับการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น

แนวทางการลดขยะมูลฝอย

การป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยที่สำคัญ คือ การลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด (Source reduction) โดยอาศัยขบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน การลดปริมาณขยะมูลฝอย จะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การเก็บรวบรวม ขนส่ง การคัดแยกและใช้ประโยชน์ ตลอดจนการกำจัดขั้นสุดท้าย ลดปัญหาสภาวะสิ่งแวดล้อมและประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้วหน่วยงานองค์กร และชุมชน สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นได้ โดยใช้หลักการ 7R ดังนี้

1) REFUSE การปฏิเสธ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งของ หรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะมูลฝอยรวมทั้งเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กล่องโฟม หรือ ขยะมีพิษอื่น ๆ

2) REFILL การเลือกใช้สินค้าชนิดเติม ซึ่งใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้นกว่า ขยะมูลฝอยก็น้อยกว่าด้วย

3) RETURN การเลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์กลับสู่ผู้ผลิตได้ เช่น ขวดเครื่องดื่มประเภทต่างๆ

4) REPAIR การซ่อมแซมเครื่องใช้ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ไม่ให้กลายเป็นขยะมูลฝอย

5) REUSE การนำบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ใช้ถุงผ้าไปซื้อปิ้งแทนถุง ก๊อบแบ็ก

6) RECYCLE การแยกขยะมูลฝอยที่ยังใช้ประโยชน์ได้ ให้ง่ายต่อการจัดเก็บและส่งแปรรูป เช่น บรรจุภัณฑ์ พลาสติก แก้ว กระจก เครื่องดื่มต่าง ๆ

7) REDUCE การลดการบริโภค และหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้

แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

แหล่งชุมชน กิจกรรมอุตสาหกรรม และกิจกรรมเกษตร จัดได้ว่าเป็นแหล่ง กำเนิดของขยะมูลฝอยที่สำคัญ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นขยะมูลฝอยก็จะเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ประกอบกับมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ก็ยิ่งทำให้มีขยะมูลฝอยใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ขยะมูลฝอยเหล่านี้มีทั้งขยะมูลฝอยทั่วไปและของเสียอันตราย แต่ละประเภทมีลักษณะแตกต่างกัน ขยะเป็นสิ่งที่เหลือใช้หรือสิ่งที่ไม่ต้องการอีกต่อไปสามารถแบ่งตามแหล่งกำเนิดได้ดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2550)

1. ของเสียจากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายทั่วประเทศไทยร้อยละ 73 มาจากระบบอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังไม่มีจัดการที่เหมาะสมโดยทิ้งกระจายอยู่ตามสิ่งแวดล้อมและทิ้งร่วมกับมูลฝอย รัฐบาลได้ก่อตั้งศูนย์การจัดการอุตสาหกรรมขึ้นแห่งแรกที่แขวงแสมดา เขตบางขุนเทียน เริ่มเปิดบริการตั้งแต่ 2531 ซึ่งก็เพียงสามารถกำจัดของเสียได้บางส่วน

2. ของเสียจากโรงพยาบาลและสถานศึกษาวิจัย ของเสียจากโรงพยาบาลเป็นของเสียอันตรายอย่างยิ่ง เช่น ขยะติดเชื้อ เศษอวัยวะจากผู้ป่วย และการรักษาพยาบาล รวมทั้งของเสียที่ปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีสารเคมีได้ทิ้งสู่สิ่งแวดล้อมโดยปะปนกับมูลฝอย สิ่งปฏิภูลเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรคและสารอันตราย

3. ของเสียจากภาคเกษตรกรรม เช่น ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย มูลสัตว์น้ำทิ้งจากการทำปศุสัตว์ ฯลฯ

4. ของเสียจากบ้านเรือนแหล่งชุมชน เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ แก้ว เศษอาหาร พลาสติก โลหะ หินไม้กระเบื้อง ผนัง ยาง ฯลฯ

5. ของเสียจากสถานประกอบการในเมือง เช่น ภัตตาคาร ตลาดสด วัด สถานเริงรมย์ องค์กรปกครองที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงขยะมูลฝอย

ปริมาณและลักษณะของขยะมูลฝอยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2550)

1. ลักษณะชุมชนหรือที่ตั้งของท้องถิ่น ชุมชนการค้า (ตลาด ศูนย์การค้า) จะมีปริมาณขยะมูลฝอยมากกว่าชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนบริเวณเกษตรกรรม จะมีปริมาณขยะมูลฝอยอีกรูปแบบหนึ่ง

2. ความหนาแน่นของประชากรในชุมชน บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปริมาณขยะเก็บมากกว่าบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย เช่น บริเวณ แพลต คอนโดมิเนียม ทาวน์เฮาส์ซึ่งมีผู้อยู่อาศัยหลายครอบครัว ปริมาณขยะมีมาก

3. ฤดูกาล มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณขยะเป็นอย่างมาก เช่น ฤดูที่ผลไม้มาก ปริมาณขยะมูลฝอยจำพวกเปลือก เม็ดของผลไม้จะมีมาก เพราะเหลือจากการบริโภคของประชาชน ถ้าผลไม้ยังไม่ออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ยิ่งทำให้มีเปลือกและเศษผลไม้ทิ้งมากในปีนั้น

4. สถานะเศรษฐกิจ ชุมชนที่มีฐานะดีย่อมมีกำลังซื้อสินค้าสูงกว่าชุมชนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ จึงมีขยะมูลฝอยมากตามไปด้วย ชุมชนที่มีฐานะเศรษฐกิจดีจะมีขยะมูลฝอยจากบรรจุภัณฑ์เช่น กล่อง กระจ่าง โฟม ถุงพลาสติก ส่วนพวกฐานะที่ไม่ดีมักเป็นเศษอาหาร เศษผัก

5. อุปนิสัยของประชาชนในชุมชน ประชาชนที่มีอุปนิสัยรักษาความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยจะมีปริมาณขยะมูลฝอยในการเก็บขนมากกว่าประชาชนที่มีอุปนิสัยมักง่ายและไม่เป็นระเบียบ ซึ่งจะทิ้งขยะมูลฝอยกระจัดกระจาย ไม่รวบรวมเป็นที่เป็นทาง ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเก็บขนจึงน้อยลง แต่ไปมากอยู่ตามลำคลอง ถนนสาธารณะ ถนน ที่สาธารณะ เป็นต้น ตัวแปรอีก ตัวหนึ่งคือ พฤติกรรม การบริโภคและค่านิยมของคนแต่ละกลุ่ม มีผลต่อลักษณะของขยะมูลฝอย เช่น กลุ่มวัยรุ่นนิยมอาหาร กระจ่าง น้ำขวด อาหารใส่โฟม พลาสติก กล่องกระดาษ

6. การจัดการบริการเก็บขยะมูลฝอย องค์กรปกครองนี้ก็เป็นผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะมูลฝอย ถ้าบริการเก็บขยะมูลฝอยไม่สม่ำเสมอประชาชนก็ไม่กล้านำขยะมูลฝอยออกมา ความไม่สะดวกในการจัดเก็บขยะมูลฝอย เพราะรถขนขยะมูลฝอยไม่สามารถเข้าชุมชนได้เนื่องจากถนน หรือตรอก ซอยแคบมาก ต้องใช้ภาชนะขนถ่ายอีกทอดหนึ่ง ก็ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเหลือจากการ เก็บอีกมาก

7. ความเจริญของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเนื่องจากคนบริโภคอาหารสำเร็จรูปกันมากขึ้น ทั้งภาชนะฟุ่มเฟือย ขวด กระจ่าง กล่อง ถุงพลาสติก ฯลฯ กันมาก

ปัญหาที่เกิดจากจากขยะ

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากขยะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อให้กับชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งชุมชนขนาดใหญ่ขนาดกลางขนาดเล็กแล้วแต่สภาพปัญหาและผลกระทบของแต่ละชุมชน ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของชุมชน และวิธีการจัดการของชุมชนเอง ซึ่งในแต่ละชุมชนก็ไม่ได้มีเงินหรือไม่ตระหนักกับปัญหาที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและพยายามหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งหากไม่มีการเก็บหรือขนถ่ายและกำจัดขยะอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อชุมชน

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมักเกิดจากความมั่งคั่ง การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน และขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เกษม จันทรแก้วและคณะ, 2542: 86) ซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้นหรือแหล่งน้ำโดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งลักลอบนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งตามที่วางเปลาการผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไป ความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุง ทำให้มีขยะปริมาณมาก และการเก็บหรือทำลายหรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้างกองหมักหมมและสงกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อให้เกิดมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

วิวัฒน์ สวาศรีและคณะ (2548: 7-8) ยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดจากขยะซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม (Pollution) ซึ่งทำให้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ เช่น น้ำเสียอากาศเสียการปนเปื้อนของดิน หรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลงต่าง ๆ (Breeding Places) ซึ่งขยะอาจมีเชื้อที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้ ถ้าหากมีการกำจัดที่ไม่ถูกต้องโดยจะส่งผลให้เปื้อนแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวัน หนูซึ่งเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงที่ส่งผลให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ไม่ถูกสุขลักษณะ (Health Risk) โดยเฉพาะชุมชนที่ขาดการจัดการในด้านการกำจัดขยะที่ดีหรือที่มีประสิทธิภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือหลักเกณฑ์การสุขาภิบาล

ผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์หลายประการ ดังต่อไปนี้คือ (กรมควบคุมมลพิษ, 2550)

1. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และพาหะของโรค เนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนมากับ ขยะมูลฝอยมีโอกาสที่จะขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นได้ เพราะขยะมูลฝอยมีทั้งความชื้นและ สารอินทรีย์ที่จุลินทรีย์ใช้เป็นอาหาร ขยะพวกอินทรีย์สารที่ทิ้งค้างไว้จะเกิดการเน่าเปื่อยกลายเป็นแหล่ง เพาะพันธุ์ของแมลงวัน นอกจากนี้พวกขยะที่ปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ จะเป็นที่อยู่อาศัยของหนู โดยหนูจะ เข้ามาทำรังขยายพันธุ์ เพราะมีทั้งอาหารและที่หลบซ่อน ดังนั้นขยะที่ขาดการเก็บรวบรวม และการกำจัด จึงทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อโรค แมลงวัน หนูแมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมานสู่คน

2. เป็นบ่อเกิดของโรค เนื่องจากการเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดีหรือปล่อยปะละเลยทำให้มีขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชน จะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ตับอักเสบ

เชื้อไทฟอยด์เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ เป็นแหล่งกำเนิดและอาหารของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นพาหะนำโรคมารู้อคน เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู เป็นต้น

3. ก่อให้เกิดความรำคาญ ขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนั้นฝุ่นละอองที่เกิดจากการเก็บรวบรวมการขนถ่าย และการกำจัด ขยะก็ยังคงเป็นเหตุรำคาญที่มักจะได้รับกรร้องเรียนจากประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ อีกทั้งอุตสาหกรรม ขยะแขยง

4. ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษ ของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมาจัดการให้ถูก วิธีปล่อยทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจาก ขยะ ไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อ คุณภาพดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมีซากถ่านไฟฉาย ซาก แบตเตอรี่ ซากหลอด ฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ในดินมาก ซึ่ง จะส่งผลเสียต่อระบบนิเวศน์ในดิน และสารอินทรีย์ในขยะมูลฝอยเมื่อมีการย่อยสลาย จะทำให้เกิดสภาพ ความเป็นกรดในดิน และเมื่อฝนตกมาชะกองขยะมูลฝอยจะทำให้ น้ำเสียจากกองขยะมูล ฝอยไหลปนเปื้อน ดินบริเวณรอบ ๆ ทำให้เกิดมลพิษของดินได้การปนเปื้อนของดิน ยังเกิดจากการนำมูลฝอยไปฝังกลบ หรือการยกยกออกไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอย กลางแจ้งทำให้เกิด ควันมีสารพิษทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ส่วนมลพิษทางอากาศจากขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจา กมลสารที่มีอยู่ในขยะและพวกแก๊สหรือไอระเหย ที่สำคัญก็คือ กลิ่นเหม็นที่เกิดจาก การเน่าเปื่อย และ สลายตัวของอินทรีย์สารเป็นส่วนใหญ่

5. ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ ขยะมูลฝอยที่ทิ้งและรวบรวมโดยขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งขยะมูลฝอยพวกของเสียอันตราย ถ้าขาดการจัดการที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชนได้ง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือ ได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

6. เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ย่อมต้องสิ้นเปลืองงบประมาณใน การจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผลกระทบจากขยะมูลฝอยไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย อากาศเสีย ดิน ปนเปื้อนเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

7. ทำให้ขาดความสวยงาม การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชนเกิดความสวยงาม มีความ เป็นระเบียบเรียบร้อยอันสื่อแสดงถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน ฉะนั้นหากเก็บขนไม่ดีไม่หมด กำจัดไม่ดีย่อมก่อให้เกิดความไม่น่าดู ขาดความสวยงาม บ้านเมืองสกปรก และความไม่เป็นระเบียบ ส่งผล กระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูล ฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วน ของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (reuse & recycle) รวมถึงการกำจัดที่

ได้ผลพลอยได้เช่น ปุ๋ยหมัก หรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้คือ (กรม ควบคุมมลพิษ, 2550)

1. การลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) การลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถทำได้ดังนี้
 - 1) การพยายามลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น เช่น ใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานนาน หรือ เลือกใช้สินค้าชนิดเติม
 - 2) การลดปริมาณวัสดุเป็นการพยายามเลือกใช้สินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่แทนบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก เพื่อลดปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่จะกลายเป็นขยะมูลฝอย
2. การนำมาใช้ซ้ำ โดยการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่อีก หรือเป็นการใช้ซ้ำ ใช้แล้วใช้อีก ๆ เช่น ขวดน้ำหวาน นำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาล นั่นคือเป็นการพยายามใช้สิ่งของต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้งหรือเลือกซื้อของใหม่
3. การนำมาแก้ไข (Repair) โดยการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว
4. การแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการนำวัสดุมาผ่านกระบวนการเพื่อ ผลิตเป็นสินค้าใหม่ นั่นคือการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น พลาสติก กระดาษ ขวด โลหะต่าง ๆ นำกลับมาหลอมใหม่
5. การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษ โดยการหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดขยะและลักษณะของขยะ

ในอดีตนั้นการทิ้งขยะเกลื่อนกลาดทั่วไปโดยไม่มีการจัดการใด ๆ ยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมเท่าใดนักเพราะจำนวนประชากรยังมีไม่มาก และการพัฒนาประเทศยังอยู่ในอัตราที่ไม่สูงนัก จึงมีปริมาณขยะค่อนข้างน้อย รวมทั้งยังมีที่ดินว่างเปลามากพอที่จะรองรับการกำจัดขยะที่เกิดขึ้นได้ (อดิศักดิ์ทองไข่มุกตและคณะ 2546: 13) แต่ในปัจจุบันขยะนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามจำนวนประชากรและการพัฒนาทางเทคโนโลยี ทำให้มีปริมาณขยะเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ขยะที่ถูกผลิตขึ้นในระยะหลัง ๆ จะมีสวนประกอบของวัสดุที่กำจัดได้ยากมากขึ้น เช่น พลาสติกโฟม รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งของต่าง ๆ (อาณัติ ตะปนตา, 2553: 2) ดังนั้น หากยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ย่อมจะต้องเกิดปัญหาความสกปรกอย่างแน่นอน

วิธวัฒนสาครีและคณะ (2548: 14 – 15) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดและลักษณะของขยะโดยสามารถจำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลได้ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ตั้ง ของแหล่งกำเนิดขยะที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวก มีความเจริญสะดวกสบายในการซื้อสินค้า ซึ่งทำให้ปริมาณและลักษณะของขยะที่เกิดขึ้น มีความแตกต่างกันไปตามประเภทของสถานที่ ซึ่งพิจารณาได้จากการคมนาคม โดยถ้าการคมนาคมขนส่งสะดวกก็จะส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่ม

มากตามความเจริญนั้น ๆ และในทางตรงกันข้ามถ้าหากการคมนาคมไม่สะดวกก็จะทำให้มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นนั้นน้อยเช่นกัน

2. ฤดูกาลเป็นสวนหนึ่งที่เกิดประเภทหรือปริมาณขยะที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากฤดูกาลผลไม้ก็จะมีปริมาณเปลือกผลไม้มากกว่าปกติ

3. รายได้และโครงสร้างของครอบครัวครอบครัวขนาดใหญ่ มีรายได้สูงกำลังการซื้อข้อมมีมาก และเพิ่มปริมาณขยะได้มาก และหลากหลายชนิดยิ่งขึ้น

4. อุปนิสัยในการซื้อสินค้า และพฤติกรรมในการบริโภคของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกัน จึงทำให้ปริมาณและลักษณะของขยะที่เกิดขึ้น จะแปรเปลี่ยนไปกับสามัญสำนึกของแต่ละบุคคลนั้น ๆ วาจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด ซึ่งในที่นี้ไม่เอาตัวรายได้มาเป็นตัวชี้วัด

5. กฎหมายข้อบังคับก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เกิดปริมาณขยะและลักษณะของขยะ เช่นกัน ซึ่งเห็นได้จากค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะโดยจะคิดตามปริมาณการเกิดขยะ ตลอดจนการลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือเข้มงวดการทิ้งขยะในลักษณะที่เป็นอันตราย โดยเขาหลักการของผูกอมลพิษเป็นผู้จ่าย เป็นต้น

การจัดการขยะเน้นรูปแบบของการวางแผนจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดวิธีการดำเนินการตามแนวทางมีดังนี้

1. เทคนิคการให้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย การบรรยายสรุป การปดประกาศนิทรรศการสารคดีต่าง ๆ การสงรายงานด้านเทคนิคที่สำคัญหรือเอกสาร การแถลงข่าว ใบแทรก หนังสือข่าวแจกการนำเสนอต่อประชาคม และกลุ่มทำงานทางเทคนิคจัดแถลงข่าวการประกาศ การบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นต้น

2. เทคนิคการมีส่วนร่วม เมื่อประชาชนได้รับข่าวสารในขั้นตอนต่อไป คือ จัดเวทีหรือมาตรการเพื่อให้สมาชิกของสาธารณชนสามารถแสดงความรู้สึกของเขา แสดงความคิดเห็น หรือความห่วงกังวลกับเรา ซึ่งมีเทคนิคหลาย ๆ อย่างที่สามารถทำได้คือ กลุ่มที่ปรึกษา คณะทำงาน สัมภาษณ์การประชุมการรับฟังความคิดเห็น และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การประชาพิจารณการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

นอกจากนี้ พัชรสิโรส และคณะ (2546: 3 – 5) ได้เสนอเทคนิคในการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. การลดปริมาณการเกิดขยะ โดยการรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะในแต่ละวัน ได้แก่

1.1 ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์โดยการใช้นิตคาชนิดเติมใหม่ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาดและถ่านไฟฉาย เป็นต้น

1.2 เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีหอบรรจุน้อยอายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เปนมลพิษ

1.3 ลดการใช้วัสดุกำจัดยากเช่น โฟมบรรจุอาหารและถุงพลาสติก

2. การคัดแยกขยะ ในการคัดแยกขยะแบบครบวงจร จำเป็นต้องจัดให้มีระบบการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ ตามแต่ลักษณะของประกอบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่แหล่งกำเนิดโดยจัดวางภาชนะให้เหมาะสม ตลอดจนวางระบบการเก็บรวบรวมขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการคัดแยกขยะ

2.1 ภาชนะรองรับขยะ

2.1.1 ถังขยะ เพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปนเปื้อนของขยะที่มีศักยภาพ ในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะและให้มีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะตามสีต่าง ๆ โดยมีถุงบรรจุภายในถุงเพื่อสะดวกและไม่ตกหล่น หรือแพร่กระจายดังนี้

1) ถังขยะสีเขียว สำหรับรองรับขยะย่อยสลายได้คือรองรับขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น ผักผลไม้เศษอาหารใบไม้ เป็นต้น

2) ถังขยะสีเหลือง สำหรับรองรับขยะรีไซเคิล คือ รองรับขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้เช่น แก้วกระดาษ พลาสติกโลหะ เป็นต้น

3) ถังขยะสีเทาฟ้าสีส้ม สำหรับรองรับขยะมีพิษ มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยาغانไฟฉาย กระจกป้องกันภัย ยานพาหนะและภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

4) ถังขยะสีฟ้า สำหรับเก็บขยะทั่วไป คือ รองรับขยะย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าการรีไซเคิลเช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติกโฟมและฟอยล์ที่เปื้อนอาหาร

2.1.2 ถุงขยะ สำหรับคัดแยกขยะในครัวเรือน และจะต้องมีการคัดแยกรวบรวมใส่ถุงขยะตามสีต่าง ๆ ดังนี้

1) ถุงสีเขียว สำหรับรวบรวมขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้เร็วสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น ผักผลไม้เศษอาหารใบไม้ เป็นต้น

2) ถุงสีเหลือง สำหรับรวบรวมขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติกโลหะ เป็นต้น

3) ถุงสีแดง สำหรับรวบรวมขยะที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยาغانไฟฉาย กระจกป้องกันภัย ยานพาหนะ และภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

4) ถุงสีฟ้า สำหรับรวบรวมขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าการรีไซเคิลเช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟมและฟอยล์ที่เปื้อนอาหาร เป็นต้น

2.2 เกณฑ์มาตรฐานภาชนะรองรับขยะ

2.2.1 ควรมีสัดส่วนของถังขยะจากพลาสติกที่ไซแลวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50.0

2.2.2 ไม่มีส่วนประกอบสารพิษ หากจำเป็นควรใช้สารเติมแต่งในปริมาณที่น้อยและไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

2.2.3 มีความทนทาน แข็งแรงตามมาตรฐานสากล

2.2.4 มีขนาดพอเหมาะมีความจุเพียงพอต่อปริมาณขยะ สะดวกต่อการถ่ายเทขยะและการทำความสะอาด

2.2.5 สามารถป้องกันแมลงวัน หนู แมว สุนัข และสัตว์อื่น ๆ มิให้สัมผัสหรือคุ้ยเขี่ยขยะได้

2.3 จุดรวบรวมขยะขนาดย่อม เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมและประหยัดจึงต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะขึ้นโดยจุดรวบรวมขยะจะกำหนดไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ หมู่บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล โดยมีภาชนะรองรับตั้งไว้เป็นจุด ๆ เช่นหมู่บ้านจัดสรร กำหนดให้จุดรวบรวม 1 จุดต่อจำนวนครัวเรือน 50 –80 หลังคาเรือน

2.4 การแปรสภาพขยะ ในการจัดการขยะ อาจจัดให้มีระบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการแปรสภาพขยะคือการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพเพื่อลดปริมาณเปลี่ยนรูปร่าง โดยวิธีคัดแยกเอาวัสดุที่สามารถหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ออกมาวิธีการบดให้มีขนาดเล็กและวิธีการอัดให้เป็นก้อนเพื่อลดปริมาตรของขยะ

3. การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์มีอยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะสมบัติของขยะซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 5 แนวทางหลัก ๆ คือ

3.1 การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการนำขยะที่สามารถคัดแยกได้กลับมาใช้ใหม่โดยจำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่หรือแปรรูปก็ได้

3.2 การแปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน เป็นการนำขยะที่สามารถเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนหรือเปลี่ยนเป็นรูปก๊าซชีวภาพมาใช้ประโยชน์

3.3 การนำขยะจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทาน หรือการประกอบอาหารไปเลี้ยงสัตว์

3.4 การนำขยะไปปรับสภาพใหม่มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่นการนำขยะสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย

3.5 การนำขยะปรับปรุงพื้นที่โดยการนำขยะมากำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการจะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น

แนวคิดการจัดการขยะ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน ดังนั้น หากพบพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนมีลักษณะเช่นใด กลุ่มผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดการจัดการขยะมาเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการขยะที่ถูกต้องและสอดคล้องกับพฤติกรรมนั้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มองเห็นโอกาสทางธุรกิจและสามารถหาช่องทางที่จะสร้างธุรกิจของตนเองและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงต่างๆที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ตัดสินใจที่จะเริ่มดำเนินธุรกิจในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมต้องการผู้ประกอบการที่มีความสามารถหลายๆ ด้าน ซึ่งอาจพิจารณาลักษณะผู้ประกอบการจากพฤติกรรมต่างๆ (นีรวรรณ จันทวงศ์ 2551) ดังนี้

1. มีความคิดสร้างสรรค์ (creative) ในการเริ่มต้นธุรกิจกล่าวคือเป็นคนที่มีมองเห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจขึ้นมาภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ

2. เรียนรู้หรือสร้างนวัตกรรม (Innovation) ของการดำเนินธุรกิจ อันจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบใหม่ใหม่ๆ รวมถึงกระบวนการผลิตการตลาดและการจัดการทรัพยากรเป็นต้น

3. ยอมรับความเสี่ยง (Risk) อันอาจจะเกิดขึ้นจากการขาดทุนหรือล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความเป็นนักเสี่ยงอย่างมีหลักการคือตัดสินใจอย่างฉับไวและรอบคอบด้วยข้อมูลที่เชื่อถือได้

4. มีความสามารถในการจัดการทั่วไป (General Management) ทั้งด้านการกำหนดแนวทางของธุรกิจและการจัดสรรทรัพยากร

5. มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน (Perfromance intention) เพื่อสร้างความเจริญเติบโตและกำไรจากการดำเนินธุรกิจ

1. คุณสมบัติของผู้ประกอบการ

การประกอบธุรกิจขนาดย่อมให้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยเจ้าของหรือผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติที่ตีความเหมาะกับการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้ความไม่แน่นอนที่มีอยู่ตลอดเวลา

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2551) ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของเจ้าแก้มใหม่ที่ประสบความสำเร็จได้มี 7 ประการดังนี้

1. ต้องเป็นนักแสวงหาโอกาสคือจะต้องเป็นผู้มองเห็นโอกาสและหาช่องทางทางการค้าได้ตลอดเวลาแม้จะตกอยู่ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

2. ต้องเป็นนักเสี่ยงต้องกล้าได้กล้าเสียพร้อมที่จะดำเนินการทันทีเมื่อมองเห็นโอกาสอย่างมัวร์ระยะนั้นจะสายเกินไปไม่เกิดประโยชน์ใดๆ

3. ต้องเป็นคนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ในการผลิตสินค้าหรือบริการใหม่ ออกสู่ตลาดที่มีสภาพการแข่งขันสูง

4. ต้องเป็นคนที่ไม่ท้อถอยง่ายมีความอดทนโดยเฉพาะระยะเริ่มก่อตั้งธุรกิจ จะต้องประสบกับปัญหามากมายถ้าแก่หรือผู้ประกอบการที่ยืนหยัดอยู่ได้จะต้องเป็นคนที่มีความอดทนสูง

5. ต้องเป็นคนที่ใฝ่รู้อยู่เสมอเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาทำให้สามารถปรับตัวได้เสมอ

6. ต้องเป็นคนที่วิสัยทัศน์กว้างไกลทำให้ธุรกิจมีทิศทางชัดเจนไม่เดินทางออกนอกกลุ่มนอกทางสามารถมุ่งไปสู่อนาคตด้วยเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน

7. ต้องมีเครือข่ายดีเพื่อที่จะทำให้ได้ประโยชน์ทางด้านข้อมูลและการได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆจากเพื่อนๆ หรือเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

ทิมโมธีเอสแอทเทิน (1997, อ้างถึงในนิรวรรณ จันทวงศ์ 2551: 1) ได้กล่าวถึงผู้จัดการธุรกิจขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้มีลักษณะดังนี้มีคุณสมบัติ (Perseverance) มีความอดทน (Patience) และมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา (Critical Thinking Skills) นอกจากนี้แอทเทินยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จกว่าจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะดังนี้

1. มีความมุ่งมั่นปรารถนาและพยายามที่จะดำเนินธุรกิจให้สำเร็จให้ได้ (Passion) มิฉะนั้นจะทำให้สูญเสียทั้งเงินทุนและเวลา

2. มีความสามารถในการตัดสินใจในภาวะวิกฤตด้วยการตรวจสอบทุกอย่างอย่างรอบคอบ (Determination) ไม่ปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในโชคชะตาหรือพรหมลิขิตต้องเชื่อมั่นว่าตนเองจะฝ่าฟันอุปสรรคและประสบความสำเร็จได้หากอุทิศเวลาและทำงานให้หนักเพียงพอ

3. ต้องมีความรู้จริงรู้ลึก (Knowledge) ในธุรกิจที่ลงทุนเพื่อจะสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของประกอบการควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมองเห็นอนาคตหรือโอกาสในการเลือกดำเนินธุรกิจและเห็นหนทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้ธุรกิจนั้นได้

2. เป็นผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงนั่นคือต้องมีความอดทนอดทนมุ่งมั่นไปสู่จุดหมายของธุรกิจด้วยความอดทนและจิตใจที่เข้มแข็งไม่มีคำว่าแพ้และท้อแท้แม้ในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจหรือในสภาพการแข่งขันที่รุนแรงจะพยายามใช้วิกฤตให้เป็นโอกาสเสมอ

3.เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ในการผลิตสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่ๆ และมีคุณภาพเพื่อนำออกสู่ตลาดได้เสมอ

4.เป็นผู้มีความรู้และใฝ่รู้ติดตามความเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงสภาพตลอดเวลาเพื่อเตรียมพร้อมและปรับตัวได้ตลอดเวลา

5.เป็นผู้มีและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจตลอดเวลาเน้นหมายถึงการมีทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งจะช่วยเกื้อกูลธุรกิจให้อยู่รอดได้อย่างต่อเนื่องปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กประสบความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับโอกาสหรือความได้เปรียบทางการแข่งขันระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็กแล้วจะพบว่าธุรกิจขนาดใหญ่จะได้เปรียบและมีโอกาสมากกว่าเสมออย่างไรก็ตามธุรกิจขนาดเล็กก็สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาดังกล่าวและดำรงอยู่รอดพร้อมทั้งสร้างความเจริญเติบโตได้ด้วยการสร้างความได้เปรียบเทียบการแข่งขันการสร้าง ความได้เปรียบเทียบการแข่งขัน(Competitive Advantage)ธุรกิจขนาดเล็กสามารถต่อสู้กับธุรกิจขนาดใหญ่ได้ด้วยการสร้างศักยภาพให้ตนเองมีความได้เปรียบเทียบการแข่งขันได้โดยอาศัยองค์ประกอบต่อไปนี้

1.มีความยืดหยุ่น (Flexibility) จากข้อจำกัดของธุรกิจขนาดใหญ่ที่แม้ว่าจะได้เปรียบธุรกิจเล็กในด้านการผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากด้วยต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ต่ำกว่าแต่ก็ไม่อาจปรับเปลี่ยน การผลิตได้อย่างรวดเร็วเมื่อความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงเพราะการปรับเปลี่ยนแต่ละครั้งต้องจ่ายค่าใช้จ่ายสูงไม่คุ้มทุนในขณะที่ธุรกิจขนาดย่อมสามารถปรับตัวได้รวดเร็วกว่าในการที่จะสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้าด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าฉะนั้นผู้ประกอบการจะต้องรู้จักใช้โอกาสนี้

2. สร้างนวัตกรรม (Innovation) นวัตกรรมในการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ มักมีจุดเริ่มต้นมาจากนักประดิษฐ์อิสระและจากกิจการขนาดเล็กในขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่ มักจะพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วซึ่งมีพื้นฐานการประดิษฐ์คิดค้นจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กให้ดีกว่าเดิมและพยายามทำกำไรหรือหาผลตอบแทนจากการลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์และโรงงานผู้ประกอบการกิจการขนาดเล็กจำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นรวมทั้งการปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นด้วยจึงจะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้

2.การจัดการธุรกิจขนาดเล็ก (Timothy S. Hatten1997:18)แบ่งออกเป็น4 ประเภทคือ

2.1 นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation) เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ รวมถึงการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ดีกว่าเดิม

2.2 นวัตกรรมบริการ (Service innovation) เสนอบริการที่แตกต่างและดีกว่าเดิมหรือเหนือกว่าคู่แข่ง

2.3 นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation) เป็นการคิดค้นกระบวนการใหม่ใหม่ทั้งการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 นวัตกรรมการบริหารจัดการ (Management innovation) เป็นการคิดหาวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพใหม่ๆ เพื่อจัดการกับทรัพยากรของกิจการให้ได้ประโยชน์สูงสุด

3. สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Close Relationship to Customers)

ในเมื่อธุรกิจขนาดเล็กอยู่ใกล้ชิดกับลูกค้าจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการจะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการสร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าและเสนอสินค้าและบริการพิเศษให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า

4. ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ (Product Quality)

ภายใต้สภาพการแข่งขันอย่างรุนแรงของธุรกิจวิธีที่จะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กประสบความสำเร็จได้จะต้องผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับที่ลูกค้าต้องการในราคาที่เต็มใจจะจ่ายโดยผู้ประกอบการจะต้องรักษาคุณภาพให้มีความสม่ำเสมอซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าพอใจและต้องการมากกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่ง ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องสร้างคุณภาพในตัวสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานเพราะไม่เพียงแต่จะรักษาลูกค้าเดิมได้ยังเป็นการเพิ่มลูกค้าใหม่ได้อีกมากนอกจากนี้ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงสิ่งที่จะทำให้สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้คือ

4.1 ขนาดของตลาด มีมากพอที่จะสร้างกำไรได้เพียงใด

4.2 มีเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนเพียงพอเพียงใด

4.3 สามารถเสาะหาพนักงานหรือลูกจ้างที่มีประสิทธิภาพได้หรือไม่รวมถึงรักษาลูกจ้างที่ดีไว้ในองค์กรต่อไปได้อย่างไร

4.4 มีข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพียงใด

จากแนวคิดเรื่องการเป็นผู้ประกอบการผู้วิจัยได้ทราบถึงลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่มองเห็นโอกาสทางธุรกิจและสามารถหาช่องทางที่จะสร้างธุรกิจของตนเองและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงต่างๆที่จะเกิดขึ้นส่งผลทำให้ธุรกิจดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดนี้การวิเคราะห์และอภิปรายดำเนินธุรกิจรับซื้อของเก่าให้อยู่รอดและประสบผลสำเร็จ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดิเรกฤทธิ์ ทวະกาญจน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนา รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่ การพัฒนา รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมมีองค์ประกอบที่สำคัญ หกองค์ประกอบคือ (1) การคัดแยกขยะมูลฝอย (2) การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ (3) เทคโนโลยีที่ใช้ในศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย (4) ศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย (5) เทศบาล (6) ภาคเอกชน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพสูงสุดคือ การแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอันจะมีผลทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัดมีจำนวนน้อยลง กล่าวคือการลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายหลายฝ่ายดังนี้

1. การคัดแยกขยะมูลฝอย ประกอบด้วย การคัดแยกขยะมูลฝอยในแหล่งที่พิกาศัยการคัดแยกขยะมูลฝอยรวมในชุมชนรูปแบบของการคัดแยกขยะมูลฝอย การดำเนินงานในการคัดแยกขยะ

2. การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ ประกอบด้วย ขบวนการนำกากคืนวัสดุเหลือใช้ (Waste Recovery) ในชุมชนระบบเก็บรวบรวมขยะรีไซเคิลอุตสาหกรรมท้องถิ่นที่จะรองรับการแปรรูปสภาพวัสดุเหลือใช้

3. เทคโนโลยีที่ใช้ในศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย ประกอบด้วย เทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่ดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ใช้ได้ใหม่ทุกประเภท เทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่คัดแยกขยะรีไซเคิล เทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่คัดแยกขยะย่อยสลายและขยะทั่วไปร่วมกับขยะรีไซเคิล

4. ศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับปริมาณขยะมูลฝอยโดยรวม ปริมาณขยะมูลฝอยที่รีไซเคิล (Recyclable Waste) และสถานที่ตั้งหลายสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย บริเวณพื้นที่ฝังกลบของเทศบาล เพื่อความสะดวกในการจัดการเศษที่เหลือจากการคัดแยก

5. เทศบาลต้องเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย โดยต้องประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน เช่น การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

6.ภาคเอกชนที่ประกอบการเกี่ยวกับการรับซื้อของเก่าต้องส่งเสริมให้ประกอบการในลักษณะนี้ดำรงอยู่อย่างแพร่หลายและกระจายอยู่ทั่วไปเพื่อให้เกิดความสะดวกในการซื้อ-ขายระหว่างผู้คัดแยก ณ แหล่งกำเนิดกับผู้ค้าของเก่าหรือเทศบาล

วรรณท์ เก่งรุ่งเรืองชัย (2553) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าในจังหวัดระยองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าในจังหวัดระยองและเพื่อเปรียบเทียบแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าของผู้ประกอบการผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจค้าของเก่ามีความคิดเห็นต่อแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าในจังหวัดระยองในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ประกอบการมีความคิดเห็นโดยรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือประเภทของเก่าที่ให้ผลกำไรและการแก้ปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่าผู้ประกอบการที่มีอายุจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่าจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการ มูลค่าของเก่าที่รับซื้อใน 1 วันและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ประกอบการที่มีจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่าและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้านการจัดซื้อของเก่าและประเภทของเก่าที่ซื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีอายุจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่าจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการและมูลค่าของเก่าที่รับซื้อต่างกันมีความคิดเห็นด้านแหล่งจำหน่ายของเก่า แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางระดับสถิติที่ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีอายุระดับการศึกษาจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการเงินทุนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจค้าของเก่าและมูลราคาของเก่าที่รับซื้อต่างกันมีความคิดเห็นด้านประเภทของเก่าที่ให้ผลกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่าและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้านปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และผู้ประกอบการที่มีรูปแบบธุรกิจค้าของเก่าจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการมูลค่าของเก่าที่รับซื้อและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้านการแก้ไขปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

มารศรี เจษฎาปฏิพัทธ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของคุณสมบัติของทรัพยากรความสามารถขององค์กรและความสามารถของผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของ

องค์การกรณีศึกษาธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลในภาคตะวันออกของประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจของธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิล หรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทยเพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานได้แก่ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจทำเลที่ตั้งของร้านขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการรวบรวมคัดแยกและจัดเก็บขยะรีไซเคิลและความหลากหลายของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อและศึกษาปัจจัยด้านคุณสมบัติของทรัพยากรความสามารถ ขององค์กรและความสามารถของผู้ประกอบการที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลหรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลหรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทยมีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวส่วนใหญ่ร้อยละ 53.0 เป็นธุรกิจขนาดเล็กที่มีจำนวนคนงาน 1-5 คน จำนวนคนงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 11 คน ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจโดยเฉลี่ยคือแปดปีและร้อยละ 21 มีการดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปีขึ้นไปลักษณะการดำเนินธุรกิจร้อยละ 36.7 คือการเปิดหน้าร้านรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชนรองลงมาร้อยละ 22.0 คือการเปิดร้านรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชนและประมูลรับซื้อขยะรีไซเคิลตามโรงงานอุตสาหกรรมโดยร้านส่วนใหญ่จะรับซื้อขยะรีไซเคิลหลากหลายประเภทเช่นพลาสติกกระดาษขวดแก้วโลหะอลูมิเนียมและขยะรีไซเคิลอื่นๆเพื่อส่งจำหน่ายให้กับร้านที่ใหญ่กว่าหรือเอเย่นขายตรงให้กับโรงงานหรือส่งออกต่างประเทศผู้ประกอบการร้อยละ 94.3 ใช้เงินทุนของตนเองในการลงทุนและการดำเนินกิจการจึงทำให้ผู้ประกอบการเรียกร้องแรงสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องการจัดการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและการช่วยเหลือด้านภาษี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการรวบรวมคัดแยกและจัดเก็บขยะรีไซเคิลความหลากหลายของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อควมามีคุณค่าและความเหมาะสมของทรัพยากรในองค์การความสามารถขององค์กรในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความสามารถของผู้ประกอบการในการตัดสินใจและความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับทฤษฎีมุมมองของทรัพยากรพื้นฐานขององค์กรและทฤษฎีผู้ประกอบการที่นำมาบูรณาการร่วมกันเพื่ออธิบายบริบทของธุรกิจในการศึกษาคั้งนี้ไม่ว่าระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและทำเลที่ตั้งของร้านพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรก็ตาม ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบข้อสนับสนุนว่าปัจจัยทั้งสองดังกล่าวมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กรโดยขึ้นอยู่กับลักษณะของการ

ดำเนินธุรกิจประเภทของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อและกลยุทธ์การบริหารกิจการของแต่ละองค์การไทย

ไพพร โพธิ์สุวรรณ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดจตุจักรเพื่อศึกษาวิธีการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้ประกอบการค้าภายในตลาดนัดจตุจักรจำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ย 38 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 81,000 ถึง 100,000 บาท ประกอบธุรกิจในขณะที่เป็นแผงลอย และใช้ทุนส่วนตัวในการจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารตามสั่งมากกว่าอาหารสำเร็จรูป ใช้ทุนหมุนเวียนเพื่อการเช่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการค้าทุกคนประสบเหมือนกันคือเงินลงทุนกำลังซื้อของลูกค้าและปริมาณการจำหน่ายลดลงแต่จำนวนร้านค้าคู่แข่งในตลาดเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งข้อบังคับการสุขาภิบาลอาหารของกรมอนามัย สำหรับวิธีการปรับตัวที่ใช้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันโดยเฉพาะกรณีปัญหาด้านเงินลงทุนผู้ประกอบการปรับตัวด้วยการหาแหล่งเงินทุนใหม่ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการคนเดียวและที่มีหุ้นส่วนไม่ว่าจะใช้ทุนส่วนตัวหรือกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นเมื่อประสบปัญหาจะไม่ปิดกิจการแต่จะนำดำเนินการด้วยการผูกอัยาศัยไม่ตรีกับลูกค้าเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการเช่นเดียวกับผู้ประกอบการค้าอาหารตามสั่ง และอาหารสำเร็จรูปก็ใช้วิธีเดียวกันส่วนความสะอาดของอาหารคุณภาพและการลดราคารวมทั้งการเปลี่ยนทำเลที่เป็นวิธีการที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญรองลงมา

ปรเมษฐ์ ห่วงมิตร (2550) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน T-test และ One-way ANOVA และผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ได้ อีกในด้านกับการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนเลือกใช้

ถุงพลาสติกสิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายหลายใบและในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอผลเปรียบเทียบการความแตกต่างของพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครพบว่าเพศอายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนรายได้ในครอบครัวต่อเดือนจำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครแตกต่างกันในระดับนัยยะสำคัญ .05